

Обяви

[Кандидатстване
след VII и VIII клас](#)[СОФИЯ ФИЛМ
ФЕСТ 2002](#)

Конкурс

The Red House
Centre for Culture and DebateНагради
"Паница"
2001

Институции

Летище София

[Планинска
спасителна служба](#)

Режисьорът Явор Гърдев на фронта между изтока и запада

Милена Нейова
27 февруари 2002

От детството

най-добре си спомням първите срещи с ужаса. Той се явяваше под най-различни форми. Едно от най-страховитите и ужасяващи неща беше пердето, което се поклащаше в тъмнината на стаята, а аз умирах от страх, че зад него се крие Дядо Торбалан, който е дошъл да ме отмъкне. Веднъж толкова много се уплаших, че за да се спася, скочих от леглото, избягах от апартамента и, ревейки като магаре, тичах бос през снега до ъгъла на нашия блок, където майка ми беше отишла да се обади от уличния телефон, защото тогава още нямаше телефон въщи.

Друг път с ужаса се срещнах

на плажа на Слънчев Бряг, където трябваше да се снимам за спомен на гърбицата на камилата Наско. Уверявах ме, че Наско няма да мърда, а ще си лежи и аз само трябва да кротувам в седлото и да се усмихвам. След като седнах обаче, Наско реши да се изправи и ела да видиш усмивки. Рев! Ужасяващо праисторическо чудовище с гърбица. На име Наско. И аз на гърба му - съвсем беззащитен и с бяла шапчица.

Срещи с ужаса съм имал и други.

Например, когато трябваше да поднеса цветя на Лисицата от едно детско представление в Младежкия театър. Родителите ми ме уверяваха, че за разлика от другите деца, аз трябва да поднеса цветята на отрицателната героиня, защото и тя се била трудила да играе, а на нея никой не й давал цветя и щяла после да бъде тъжна. Радост-нерадост, тръгнах да й поднасям букета, но за нещастие преди да й го дам, я погледнах. Беше съответно гримирана и коварна. Замръзнах от ужас. Тя ми се усмихваше, но аз си знаех от приказката що за стока е. Известно време стоях така вкаменен от ужас и после изхвърчах да подаря букета на Заека.

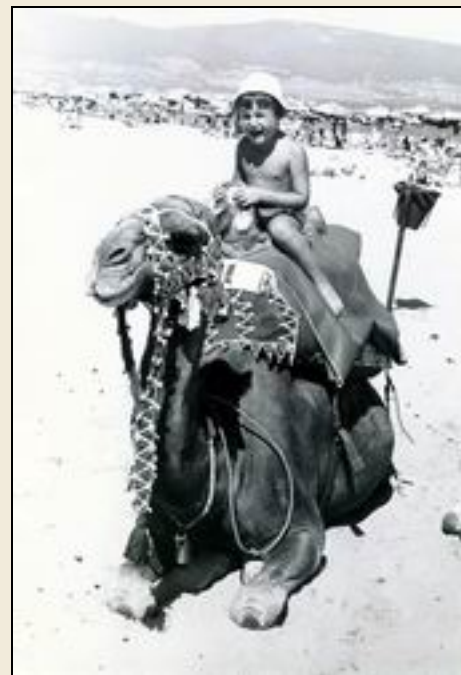
Имам и други детски театрални случки, макар да не съм от театрален род. Между втората и петата година от богатия си жизнен път бях редовен посетител на Евиния плаж в Ахтопол, където майка ми ме мъкнеше в дните, когато баща ми се гмуркаше за рапани и миди и не можеше да упражнява надежден родителски контрол над мен. Явно нас, под 5-годишните,

на този плаж ни нямаха за пълноценни мъже,

защото си ме пускаха да влизам най-безнаказано там, докато множество туристи от мъжки пол от Германската Демократична Република, навлизайки на територията на плажа (заблудени, че е нудистки), губеха или филма от фотоапарата си, или самия фотоапарат, или биваха яростно навикани от вбесените Еви за нарушение на крехката полова толерантност в света. Та веднъж, докато се ограмотявах в сферата на женската анатомия, наблюдавайки живи учебни помагала наоколо, майка ми посочи една жена и ми заяви, че тя била Котаракът с чизми. Вероятно е била права - на Ахтопол имаше почивна станция на артистите. Този факт обаче изобщо не е важен. Важното е, че "Котаракът с чизми" беше любимото ми детско представление поради което изпаднах в паническо разочарование. Страшен удар по света на романтичните ми илюзии. Първа среща с Брехтовия ефект на отчуждението. Удар на реалността по приказния ми свят. Котаракът с чизми - гола леля на Евиния плаж! Като всички останали. Намерих сили само обидено да кажа: "Не е", с което да запазя достойнството на фантазма си. Трябва да призная, че от перспективата на тази съвсем крехка възраст, жените в своята голота, изглеждат по-скоро страшни, отколкото привлекателни. Тази перспектива плавно започва да се променя (проверено!), когато човек стане първи клас.

Цветовете на моето детство

са цветовете на жилищен комплекс "Младост" от седемдесетте години, ако това изобщо са цветове. Общо сивеене. Подобно на общото сивеене на уж-цветната кинолента "Свема". В съзнанието ми 70-те, а и 80-те години, периода на т. нар. "хепи-соц" са в цвят на плёнка "Свема". Между другото в този цвят, а в известен смисъл и благодарение на него, се родиха уникални в своя визуален стил кино-образци, като тези на Тарковски например.

[banners](#)

[copyright](#)

Любимите ми книжки с приказки бяха две: томчето с френски народни приказки и томчето с руски народни приказки. Аз съм типичен българин - в мен изтокът и западът се сражават отдавна. Странно е, че все пак не си спомням за томче с български народни приказки, а сигурно и такова е имало. Затова пък кристално ясно си спомням българската народна приказка, за мечката с лошия дъх и с психоаналитичната поука, че дълбока рана заздравява, но лоша дума не се забравя. Чрез нея за пръв път си конструирах понятието за деликатност. А малко по-нататък, във възрастта на началната грамотност, четях по-много пъти книгите на Астрид Линдгрен, като абсолютен фаворит ми беше "Емил от Лънеберя", следван на косъм от "Пипи Дългото Чорапче" и едва на трето място се нареждаше "Карлсон, който живее на покрива". Всичко това - докато във втори клас не захванах "Тримата мускетари", която си ми беше най-активната успоредна реалност в началното училище. След събитието на честта - "Тримата мускетари" изоставих купищата грамофонни плочи с приказки, които вече бях наизустил, авторските и народните приказки и затънах до гуша в приключенския дискурс във всичките му литературни измерения. Тази треска ме тресе до шести клас, когато се сборих с "Аз, Клавдий", потънах в древно-римски, а после и в древно-гръцки пристрастия и това реши доста неща в живота ми.

Първата ми голяма любов

датира някъде от 1-ви клас. Казваше се Ирена. Обаждах ѝ се средно по сто пъти на ден, за да я питам какво точно имаме за домашно, макар много добре да си знаех. В следващите обаждания се правех, че изпитвам тежки затруднения с домашното и я молах да ми обясни тази задача, онази задача и така си прекарвах времето в нещо като телефонна любов. Заради Ирена ходех да се пързаям със зимни кънки, скачах на ластик и вършех всякакви несвойствени за един мускетар неща.

Мечти?

От малък мечтаех да стана театрален режисьор. Това съвсем сериозно. Станах и сега вече нямам мечти. Excerpt, world peace, of course! Ха-ха-ха! По едно време в пубертета, освен режисьор, исках да бъда и главен актьор по съвместителство, но това са грешките на растежа - подрастващите винаги са твърде суетни.

Може да звучи банално, но

със смъртта се срещнах очи в очи

за пръв път в мавзолея на Г.Димитров някъде на 7-годишна възраст. Дотогава се задоволявах с обяснението, че мъртвите отиват някъде, заминават задълго и затова ги няма при нас. Това не беше задължително лошо, защото възможността за връщане все пак оставаше. Нещата със смъртта станаха по-трудни точно тогава, когато видях един, който не си беше тръгнал. Беше останал и при все това го нямаше. Страшно.

Въпреки, че растях във време и среда, където за Бог не ставаше много дума, добре си спомням, че си обяснявах наличието на дъжд с това, че Бог пишка отгоре. Никога обаче не споделих с никого тези си наивни естествонаучни догадки. Представях си Бог като старец, подобен на актуалния тогава Дядо Мраз, но по-сериозен, вглъбен и облечен в бяло, а не в червено.

Другите проблеми, които изпитвах с Вселената бяха свързани с това къде тя свършва и какво има оттам нататък. Не можех да си представя нищото, но това не е от възрастта - и сега, след една магистратура по философия, пак не мога. Във всичко това, разбира се, няма нищо ново - всяка философия започва с тези въпроси, дори и тази, която изобщо не се занимава с тях.

Странна подробност, която си спомням много добре - от съвсем малък симпатизирам на хората, край които има леко движение на въздуха, повей. Винаги съм обичал да общувам с хора, облъхнати от повей. Имам изключително развито сетиво за хора, облъхнати от повей. Тези хора са възхитителни.

Няма непростими неща.

Има обаче доста неща, които не сме достатъчно силни, за да простим.

На какво съм собственик?

На половин Форд Фиеста - 1984, на половин Triumviratus Art Group, на няколкостотин книги, на множество малки незначителни предмети, над които съм загубил всякакъв контрол. Собственик съм и на множество надежди.

© Copyright Mediapool

[<< Назад](#)

За печат

Материалите в този сайт са обект на авторско право. При използване на информация от сайта е задължително позоваването на mediapool.bg. Препечатването на цели материали става само след писмено съгласие от mediapool.bg. Включването на връзки към материали в mediapool.bg е свободно. Редакцията ще ви бъде благодарна, ако бъде информирана за включването на такава връзка във Вашия сайт.

Снимковият материал в Mediapool.bg е от БТА.

За контакти: mediapool@mediapool.bg